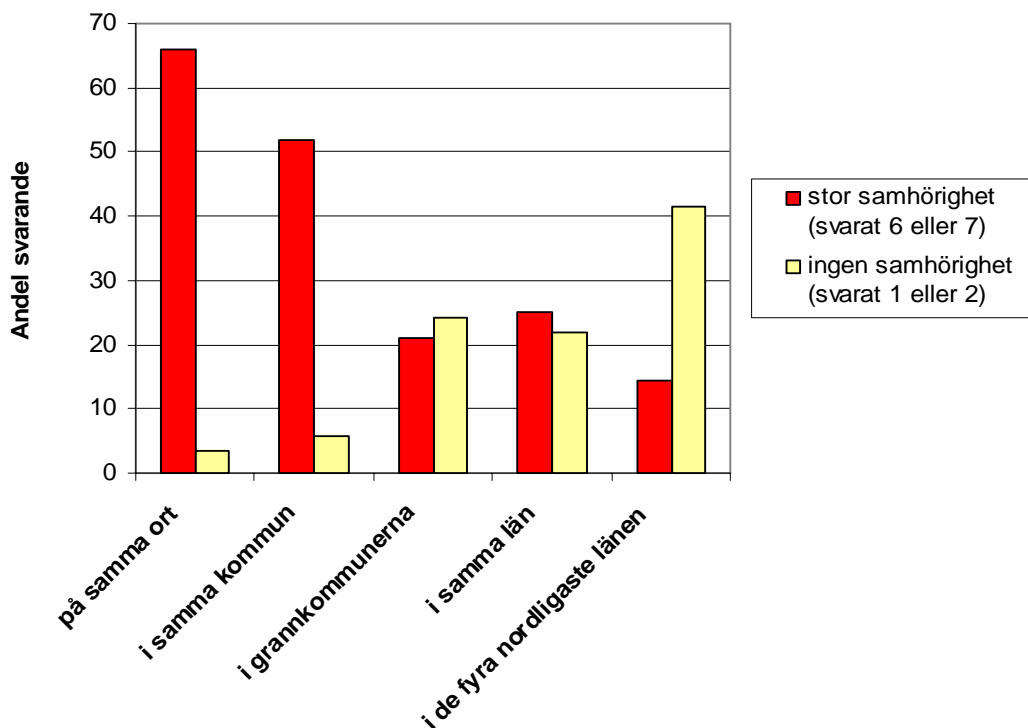

Norrländsk regionstudie 2008
Informationsblad 2: Lokala och regionala identiteter i norra Sverige

Större samhörighet i det lokala än i det regionala

Samhörigheten är starkt lokalt orienterad! Trots globalisering och regionalisering känner de flesta i norra Sverige störst samhörighet med andra på samma ort och i samma kommun (figur 1). Känslan av samhörighet avtar ju större det geografiska området blir, och bara 15 procent säger att de känner samhörighet med andra i de fyra nordliga länen. Omvänt är det få som uttrycker att de inte känner samhörighet med andra på samma ort, och ju större det geografiska området är, desto fler är det som inte känner samhörighet.

Figur 1 Samhörighet i det dagliga livet med andra
(Angivet på en 7-gradig skala där 1 = ingen samhörighet, och 7 = stor samhörighet)

I detta informationsblad sammanfattas några slutsatser från en medborgarundersökning genomförd inom ramen för Norrländsk regionstudie 2008. Ett slumpmässigt urval av boende i de fyra nordligaste länen har fått besvara en enkät med frågor om norra Sveriges utvecklingsförutsättningar. För mer information om undersökningen se bilaga.

Frågor som behandlas i detta informationsblad besvaras av Kerstin Westin, Kulturgeografiska institutionen, Umeå universitet. Tel 090-786 96 34. E-post kerstin.westin@geography.umu.se

Samma mönster uppträder i alla de fyra nordligaste länen, dvs. samhörigheten är störst med andra på samma ort eller samma kommun. Det finns dock en viktig skillnad: I Jämtland känner medborgarna större samhörighet med andra i samma län än vad man gör i de andra tre länen.

Samhörighet – men vi talar och tänker inte på samma sätt

Man kan känna hög grad av samhörighet med människorna i ett område även om man tycker att många inte tänker eller talar på ett likartat sätt i området. Trots att flertalet känner stor samhörighet med andra på samma ort är det bara hälften som menar att de flesta på bostadsorten talar på ett likartat sätt, och knappt en femtedel som anser att de flesta tänker på samma sätt (tabell 1). Skillnaderna mellan å ena sidan samhörighet och å andra sidan att tala eller tänka på likartat sätt är stora även när det gäller om de svarande tänker på kommunen, länet eller de fyra nordligaste länen.

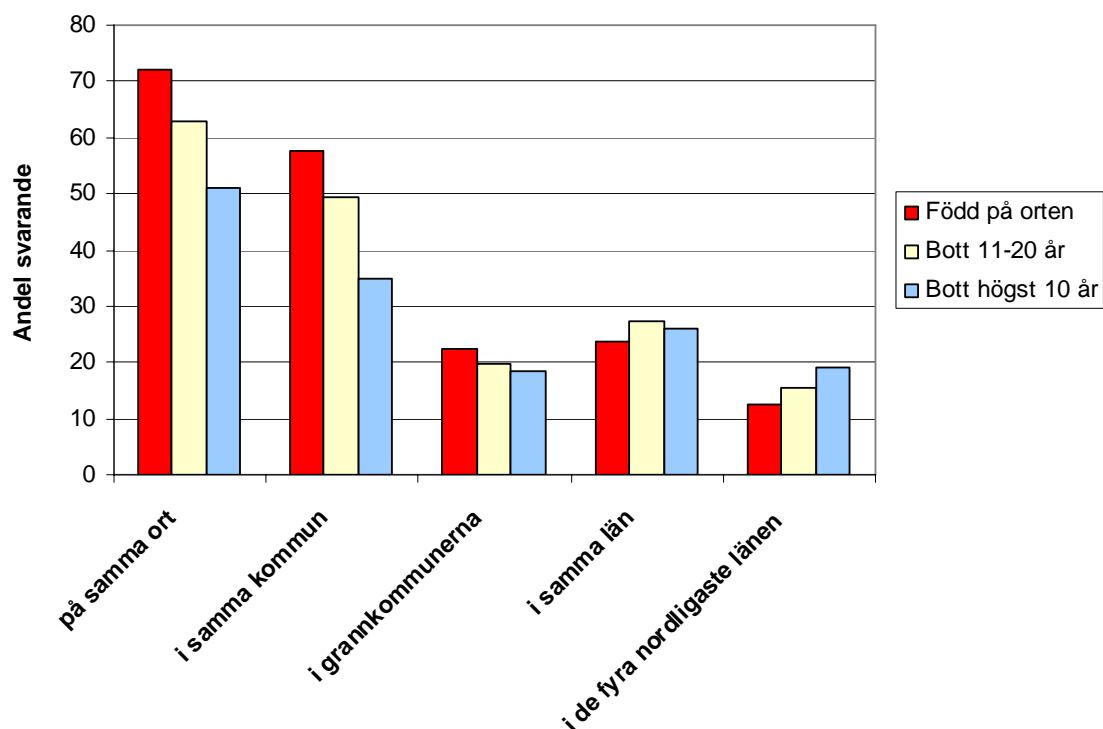
Tabell 1 Att tala och tänka på likartat sätt
(andel som svarat 6 eller 7 på en 7-gradig skala där 1 = håller inte alls med, och 7 = håller helt med)

	Totalt	Norr- botten	Väster- botten	Väster- norrland	Jämt- land
De flesta på min <u>bostadsort</u>					
- talar på ett likartat sätt	50,3	53,4	48,8	49,9	48,6
- tänker på ett likartat sätt	17,7	19,9	17,4	15,9	17,5
De flesta i min <u>kommun</u>					
- talar på ett likartat sätt	34,8	39,9	34,4	32,8	30,0
- tänker på ett likartat sätt	12,0	15,6	10,5	10,8	11,1
De flesta i mitt <u>län</u>					
- talar på ett likartat sätt	16,7	12,5	16,8	19,9	18,3
- tänker på ett likartat sätt	7,9	8,0	8,3	7,5	5,8
De flesta i de fyra <u>nordligaste länen</u>					
- talar på ett likartat sätt	8,1	5,6	8,5	9,6	9,1
- tänker på ett likartat sätt	5,0	4,9	5,4	5,2	3,9

Inflyttade känner mindre lokal samhörighet

Känslan av samhörighet har samband med hur länge man bott på samma ort, och inte oväntat känner sig människor i allmänhet mer hemma i såväl den ort de bor på som i kommunen om de är födda i den kommun de nu bor (figur 2). De inflyttade har däremot en större samhörighet med andra i länet och i de fyra nordligaste länen än vad de som är födda på orten har. Detta kanske kan tolkas som att det tar tid att rota sig och känna sig höra samman med andra. Det stämmer med olika flyttstudier som visat att de som bott länge på en ort har också svårare att flytta, inte minst för att de med tiden skapat sociala nätverk, förtrogenhet med orten och människorna och har platsspecifika kunskaper.

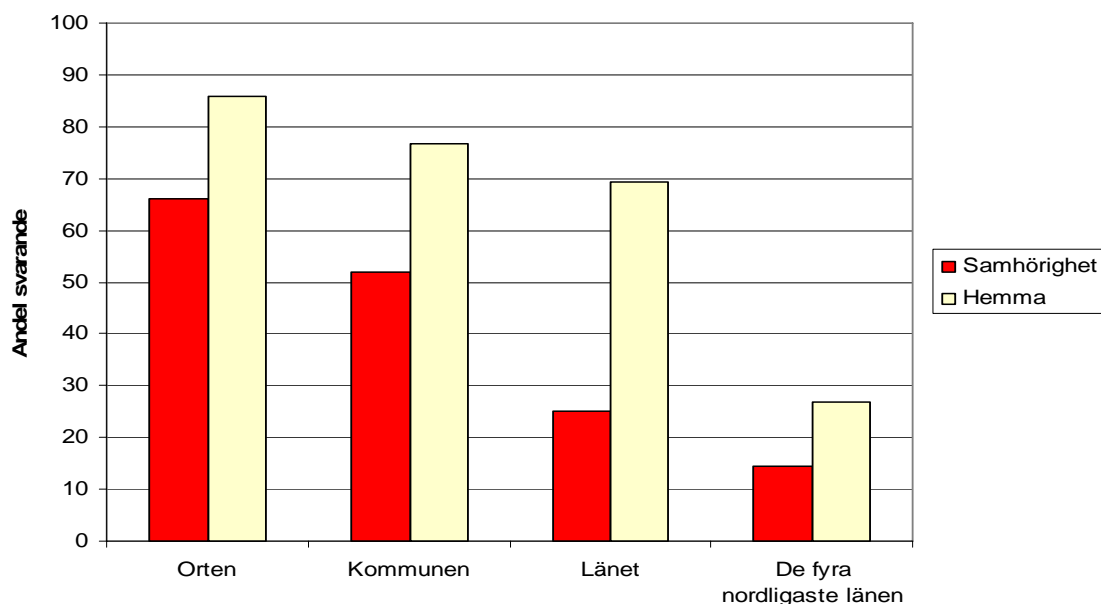
Figur 2 Samhörighet i det dagliga livet med andra
(andel som svarat 6 eller 7 på en 7-gradig skala där 1 = inte alls hemma, och 7 = helt hemma)

Att känna sig hemma är mer än att bara höra samman

Ofta använder vi ordet ”hemma” för att beskriva var vi bor, var vi har våra rötter eller var den plats finns som är viktig för oss. ”Hemma” kan vara platsen där vi växte upp, platsen där vi nu bor, kommunen (hemkommun), länet eller ett större område – hemma varierar beroende på sammanhang. Hemmatillhörigheten är högre än samhörigheten på alla geografiska nivåer (se figur 3) vilket pekar på att platsen, området eller regionen rymmer viktiga egenskaper som inte enbart har att göra med samhörighet med andra människor.

Figur 3 Samhörighet i det dagliga livet med andra och att höra hemma
(andel som svarat 6 eller 7 på en 7-gradig skala där 1 = ingen samhörighet resp inte alls hemma, och 7 = stor samhörighet resp helt hemma)

Bilaga: Om Norrländsk regionstudie 2008

Norra Sverige planerar för kommande regionaliseringar. De fyra nordligaste landstingen har ansökt hos regeringen om att dessa skall få ersättas av två nya regioner – en med Norrbotten, Västerbotten och norra Västernorrlands län (Region Norrland) och en annan med Jämtlands län samt Sundsvalls och Ånge kommuner (Region MittSverige). I anslutning till detta genomförs **Norrländsk regionstudie 2008** om dels själva regionaliseringsprocessen, dels medborgarnas uppfattningar om regionalisering och utvecklingsförutsättningar i norra Sverige. Projektet finansieras av de fyra landstingen men forskarna svarar självständigt för undersökningarnas uppläggning och analys.

Projektet genomförs av forskare från Umeå universitet, Luleå tekniska universitet och Mittuniversitetet. Forskarna kommer från statsvetenskap, kulturgeografi, ekonomisk historia och organisationsvetenskap. Projektet leds av professor Anders Lidström, statsvetenskapliga institutionen, Umeå universitet.

Medborgarundersökningen genomfördes under perioden september 2008-februari 2009 bland ett slumpmässigt urval om 4000 personer i åldersgruppen 15-85 år som är bosatta i något av de fyra nordligaste länen. När insamlingsarbetet avslutats hade enkäten besvarats av 63,6 procent. Undersökningens genomförande och till en del även frågornas innehåll har samordnats med liknande undersökningar i Skåne och Västra Götaland. Avsikten är att därigenom göra det möjligt att jämföra regionaliseringarna i södra, västra och norra Sverige. Tanken är också att denna studie skall kunna följas upp med liknande undersökningar framöver för att kunna analysera förändringar över tid i fråga om t.ex. uppfattning om regionen, regional identitet och demokrati.

Resultat från projektet publiceras dels successivt i form av informationsblad under 2009, dels i en slutbok i november 2009.

På projektets hemsida finns mer information om projektet:
<http://www.pol.umu.se/regionstudie/index.html>